

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving; een voortoets.

P.J.Zumkehr.

ZUMKEHR ECOLOGISCH ADVIESBUREAU
Midsland – Terschelling
December 2017

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Colofon.

Zumkehr, P.J., 2017. De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland – Terschelling, December 2017.

Opdrachtgever.

Dhr A. en mevr. W.Das, West-Terschelling

Uitvoerder.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau.

P.J.Zumkehr, Oude Terpweg 3

8891 GE Terschelling-Midsland

tel. 0562-449196

mob. 06.50.816.092

e-mail: admin@pzumkehr.nl

© Zumkehr Ecologisch Adviesbureau

Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving.

Piet Zumkehr.

1. Inleiding.

De eigenaren van recreatieterrein Blommenlandsje te Formerum – Terschelling hebben een plan opgesteld met het doel het terrein te herinrichten. De acht stacaravans, die nu op het terrein staan, worden verwijderd en vervangen door drie permanente recreatiewoningen. De herinrichting van het plangebied kan gevolgen hebben voor de beschermde natuurwaarden van het gebied en de omgeving ervan. Het is wettelijk verplicht de effecten op de beschermde natuurwaarden te analyseren. Om deze reden hebben de eigenaren aan *Zumkehr Ecologisch Adviesbureau* te Midsland – Terschelling gevraagd een rapport op te stellen waarin de mogelijke effecten in kaart worden gebracht. Het rapport kan worden beschouwd als een **voortoets** volgens de Wet Natuurbescherming.

2. Het plangebied.

Het plangebied betreft het recreatieterrein Blommenlandsje in Formerum Noord. Het maakt deel uit van een groter gebied met recreatiewoningen en –terreinen. Het terrein is gelegen bij de kruising de Molkenbosweg en de Dirkmansweg. De huidige toegang tot het terrein ligt aan de Molkenbosweg. Langs de noord- en oostzijde, parallel aan beide wegen, lopen sloten, die mede de grens van het recreatieterrein vormen. Beide sloten worden aan de buitenzijde geflankeerd door een elzensingel, die geen deel van het terrein uitmaakt. De begroeiing aan de binnenzijde van de sloten behoort wel tot het recreatieterrein. Aan de oostzijde is dit een dichte coniferen haag. Ook langs de zuidzijde is een ondiepe sloot aanwezig, met aan de binnenzijde een smalle, weinig vitale elzensingel. Een brede boomwal direct grenzend aan de westzijde van het terrein maakt geen deel uit van het plangebied, maar is een onderdeel van het NatuurNetwerkNederland (de Ecologische Hoofdstructuur). Het recreatieterrein zelf, binnen de omringende beplanting, bestaat uitsluitend uit een soortenarm gazon, waarop 8 stacaravans geplaatst zijn.

3. Het plan.

Het herinrichtingsplan betreft de volgende maatregelen:

- De acht stacaravans worden van het terrein verwijderd.
- Op het terrein wordt een drainage aangelegd.
- Het terrein wordt enkele decimeters verhoogd.
- De toegang tot het terrein wordt verplaatst van de Molkenbosweg naar de Dirkmansweg.
- Op het terrein worden verspreid drie recreatiewoningen gebouwd.
- De omgeving van de woningen wordt ingericht, zodanig dat drie door beplanting gescheiden eenheden ontstaan.

De maatregelen blijven beperkt tot het terrein zelf, en hebben geen directe effecten buiten het recreatieterrein. Er worden geen maatregelen genomen in de boomwal westelijk van het recreatieterrein. Eveneens blijven de sloten rondom het terrein en de elzensingels aan de buitenzijde in stand. Als gevolg van de herinrichting daalt het aantal recreanten op het terrein van maximaal 32 tot maximaal 18. Daarentegen kunnen de huisjes jaarrond worden benut, waardoor seizoensverlenging ontstaat. In de huidige situatie is sprake van verhuur van de stacaravans tussen april en oktober.

4. Bronnen.

De belangrijkste bron voor de effectanalyse is het Beheerplan Natura2000 voor Terschelling (DLG, 2015). Dit door de Dienst Landelijk Gebied (DLG) opgestelde rapport beschrijft de instandhoudingsdoelen die voor de Natura2000-gebieden op Terschelling gelden. De habitattypenkaart maakt er deel van uit. Een onderdeel van de Natura2000-regelgeving is de PAS-analyse voor Terschelling (Meijer, et.al. 2015).

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Voor het opstellen van dit rapport is gebruik gemaakt van beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde natuurwaarden op Terschelling. Alleen gegevens van na 2000 zijn benut. Oudere gegevens worden als niet relevant beschouwd.

Wat betreft de vegetatiekundige gegevens is gebruik gemaakt van de inventarisatie van zeldzame plantensoorten uit 2006 (*Zumkehr*, ongepub). Tevens is gebruik gemaakt van het rapport over de natuurwaarden in het Formerumer- en Hoornerbos dat in 2011 in opdracht van Staatsbosbeheer door Zumkehr Ecologisch Adviesbureau is samengesteld (*Zumkehr*, 2011). Gebruik is daarnaast gemaakt van de waarnemingen van de FLORON-inventarisatie van het gebied in 2013 en 2014 (*FLORON Friesland*, ongepub.). Vogelkundige gegevens zijn afkomstig van de in opdracht van Staatsbosbeheer uitgevoerde broedvogelinventarisatie (*SOVON*, 2012) en van de in 2017 in opdracht van de provincie uitgevoerde inventarisatie van elzensingels (*Altenburg & Wymenga*, nog niet gepubliceerd).

5. Wettelijk kader.

5.1. Wet Natuurbescherming (Wnb)

Per 1 januari 2017 is het oude wettelijke stelsel voor de natuurbescherming, zoals voorheen neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet vervangen door één wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). De Wnb vormt het sluitstuk van de decentralisatie van het natuurbeleid van het Rijk naar de provincies, waarbij de bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het gebied van het natuurbeleid en het landelijk gebied zo veel mogelijk worden overgedragen van het Rijk naar de provincies, overeenkomstig het 'decentraal-tenzij-beginsel'. Dit is in het verlengde van de bestuursafspraken 2011 – 2015 tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen en het daarop gebaseerde onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur van 20 september 2011, gesloten tussen Rijk en provincies. Het is de bedoeling dat de Wnb over een paar jaar op haar beurt zal opgaan in de Omgevingswet.

Op grond van de Wnb worden provinciale staten verplicht voor bepaalde onderwerpen regels op te stellen. Daarnaast hebben provinciale staten de mogelijkheid om op een aantal onderwerpen regels te stellen. Deze regels zijn opgenomen in de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. Naast de bevoegdheden die provinciale staten hebben, hebben gedeputeerde staten van Fryslân ook haar bevoegdheden. Dit zijn onder andere bevoegdheden tot het opstellen van beleidsregels op grond van artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. De beleidsregels in het kader van de Wnb zijn opgenomen in deze beleidsregel: de Beleidsregel Wet natuurbescherming Fryslân 2017. De beleidsregel gaat in op de tegemoetkoming in faunaschade en de toedeling van ontwikkelingsruimte uit segment 2 in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof Fryslân.

5.1.1. Natura2000

De natuurgebieden in Nederland die deel uitmaken van het netwerk van Natura2000 ontleen hun bescherming aan op Europees niveau gemaakte afspraken. De gebiedsbeschermingswetgeving voor de Natura2000-gebieden maakte tot voor kort deel uit van de Natuurbeschermingswet 1998. Per 1 januari 2017 is deze wetgeving onveranderd in de nieuwe Wnb overgenomen. De Natura2000-gebieden gelden als Speciale Beschermingszones (SBZ's), die zijn aangewezen op grond van de Europese Habitatrichtlijn en/of de Vogelrichtlijn. De SBZ's die in het kader van de Habitatrichtlijn zijn vastgesteld worden ook wel Habitatrichtlijn-gebieden genoemd. Ze zijn aangewezen vanwege bijzondere habitats en soorten (de zogenaamde 'kwalificerende waarden'), genoemd in respectievelijk bijlage I en bijlage II van de richtlijn. De SBZ's in het kader van de Vogelrichtlijn staan ook wel bekend als Vogelrichtlijngebieden. Ze zijn aangewezen ter bescherming van het leefgebied van bedreigde vogels en trekvogels. Als projecten en andere handelingen in of nabij een Natura2000 gebied plaatsvinden, moet onderzocht worden of deze significant negatieve effecten op de kwalificerende waarden van het gebied hebben. Als uit deze beoordeling blijkt dat het gebied wordt aangetast, of duidelijke twijfel bestaat over het uitblijven van die aantasting, kan het bevoegd gezag slechts vergunning verlenen voor de gevraagde activiteit als er geen alternatieven zijn, er een dwingende reden van groot openbaar belang met die activiteit is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden is gerealiseerd.

Als gevolg van de decentralisatie van rijkstaken naar de provincies is de provincie in de nieuwe Wnb bevoegd gezag voor vrijwel alle Natura2000-gebieden. Een uitzondering daarop zijn gebieden van grote omvang die deel uitmaken van meerdere provincies en waarvoor een samenhangend beleid is opgesteld. Het gaat dan onder meer om grote open wateren, zoals de Waddenzee en de Noordzee. Het Rijk is voor deze gebieden bevoegd gezag voor zover het de gedeelten betreft die kunnen worden beschouwd als open water. Wat betreft de toekenning van een Omgevingsvergunning voor de uitvoering van projecten die Natura2000-gerelateerd zijn, gelden de gemeenten als loket. De provincie heeft echter een beoordelende taak, en kan voor projecten waarbij significant negatieve effecten met zekerheid zijn uit te sluiten een "verklaring van geen bedenkingen" afgeven. Een dergelijk oordeel is echter pas mogelijk als de effecten van de uitvoering van projecten zijn geanalyseerd in een zogenaamde "voortoets". Indien uit een voortoets blijkt dat significant negatieve effecten niet met zekerheid uitgesloten zijn, dient een vergunning voor de Wnb te worden aangevraagd bij de provincie. Er dient dan een Passende beoordeling voor het project te worden opgesteld, waarin de aard van de significant negatieve effecten verder wordt uitgewerkt en wordt geanalyseerd of deze effecten door middel van mitigerende maatregelen of compensatie kunnen worden voorkomen.

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) maakt deel uit van de Natura2000-regelgeving. De PAS is bedoeld om de negatieve effecten van stikstofdepositie uit de atmosfeer tegen te gaan. Voor projecten die

binnen of in de omgeving van Natura2000-gebieden worden uitgevoerd is het verplicht de uitstoot van stikstof te berekenen die tijdens de uitvoering van de werkzaamheden of structureel na voltooiing van het project ontstaan. De berekening kan worden gemaakt door middel van het digitaal toegankelijke programma Aeries. Voor de hoeveelheid uitstoot is een benedengrens vastgesteld, de grenswaarde. Indien voor een project een hoeveelheid uitstoot beneden deze grenswaarde, wordt deze beschouwd als niet schadelijk, en is het niet nodig voor de uitvoering of realisatie van het project met de PAS-regeling rekening te houden. In de PAS-regeling is ook een bovengrens aangegeven. Indien meer stikstof wordt geproduceerd dan deze bovengrens geldt dit als schadelijk en geldt voor het project een vergunningplicht. Voor projecten die een hoeveelheid uitstoot veroorzaken tussen beide grenzen in geldt dat de hoeveelheid uitstoot wordt meegenomen in een boekhouding. Er is een maximale hoeveelheid extra stikstofuitstoot mogelijk, waarvan ieder project dat meer stikstofuitstoot oplevert dan de grenswaarde een deel van gebruikt. Als na de uitvoering van een aantal projecten de beschikbare ruimte is opgebruikt, is geen ruimte meer beschikbaar en geldt extra uitstoot van nieuwe projecten als schadelijk en dus vergunningplichtig.

5.1.2. Soortbescherming in de WNb

De nationale bescherming van soorten werd tot voor kort geregeld door de Flora- en faunawet. Deze is echter per 1 januari 2017 opgegaan in de nieuwe WNb. Daarmee zijn ook enkele wijzigingen doorgevoerd. De belangrijkste wijziging betreft de verplaatsing van het bevoegd gezag van het Rijk naar de provincies. Een andere wijziging betreft de lijst van beschermde soorten. In de Flora- en faunawet was sprake van drie verschillende beschermingsregimes. Dit onderscheid is in de WNb vervallen. Wel maakt de wet onderscheid in soorten die beschermd zijn op basis van internationale afspraken en soorten die alleen op nationaal niveau beschermd zijn (de nationale soorten). De bescherming van soorten van internationale betekenis komt overeen met die van de “strikt beschermde soorten”, als onderdeel van de oude Flora- en faunawet. Wat deze strikt beschermde soorten betreft zijn er in de nieuwe wet geen veranderingen opgetreden.

Het onderscheid tussen “matig beschermde soorten” en “licht beschermde soorten” uit de Flora- en faunawet is in de WNb komen te vervallen. In de WNb geldt voor alle in Nederland voorkomende soorten de zorgplicht. Dit betekent dat bij de uitvoering van plannen of projecten verslechtering van de “staat van instandhouding” van de soorten niet is toegestaan. In de oude Flora- en faunawet was een lijst opgenomen van in Nederland algemene soorten met een “algemeen goede staat van instandhouding in Nederland”. Voor deze lijst gold vrijstelling van de wet als in de algemeen goede staat van instandhouding geen verandering zou optreden. Nu dit onderscheid is opgeheven geldt vanuit de WNb nu ook voor deze soorten de zorgplicht. Vrijstelling wordt vanuit de WNb niet meer gegeven. Echter met het verplaatsen van het bevoegd gezag naar de provincies is het verlenen van vrijstelling waar het algemene soorten betreft nu provinciaal beleid geworden. De provincies hebben daarom in aparte beleidsnotities vrijstellingslijsten opgenomen voor soorten waarvoor op provinciaal niveau vrijstelling mogelijk is. Deze vrijstellingslijsten kunnen per provincie verschillen. De lijst van de provincie Fryslân als bijlage 1 in de Beleidsregels Wet Natuurbescherming van de Provincie Fryslân 2017 bevat een aantal algemene soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor vrijstelling mogelijk is. Daarnaast is een bijlage 2 opgenomen met enkele soorten waarvoor vrijstelling geldt ingeval van overlast. Ook zijn beleidsregels opgesteld over beheer van ganzenpopulaties en betreffende de steenmarter.

Bijlage 1. Vrijstellingslijst Provincie Fryslân. Beleidsregels Wet Natuurbescherming Fryslân 2017.

Zoogdieren	
Aardmuis	Microtus agrestis
Bosmuis	Apodemus sylvaticus
Dwergmuis	Micromys minutus
Bunzing	Mustela putorius
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Egel	Erinaceus europaeus
Haas	Lepus europaeus
Hermelijn	Mustela erminea
Huisspitsmuis	Crocidura russula
Ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Veldmuis	Microtus arvalis
Wezel	Mustela nivalis
Woelrat	Arvicola terrestris

Amfibieën	
Bruine kikker	Rana temporaria
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda.

Bijlage 2. Vrijstellingslijst Provincie Fryslân. Beleidsregels Wet Natuurbescherming Fryslân 2017.

Roek	Corvus frugilegus ssp frugilegus
Kokmeeuw	Larus ridibundus
Zilvermeeuw	Larus argentatus ssp argentatus
Woelrat	Arvicola terrestris
Aardmuis	Microtus agrestis
Dwergmuis	Micromys minutus
Veldmuis	Microtus arvalis

Voor alle andere soorten geldt in de WNb een zogenaamde actieve beschermingsplicht gedefinieerd als zorgplicht, waarvoor de “staat van instandhouding” van de populaties centraal staat. Daarnaast geldt voor een aantal in de WNb apart genoemde soorten een passieve beschermingsplicht. In deze beleidsregel worden de individuen van de opgenomen soorten beschermd tegen schadelijke activiteiten (plukken, het vangen van vlinders etc.). Ten opzichte van de oude Flora- en faunawet zijn veranderingen doorgevoerd, waardoor een groot aantal vaatplanten de beschermde status is kwijtgeraakt. Daarentegen zijn aan de lijst enkele soorten dagvlinders toegevoegd, waaraan voorheen geen beschermde status is toegekend. De lijst van soorten met jaarrond beschermde nesten uit de oude Flora- en faunawet is ook in de WNb overgenomen.

De nesten van de volgende vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd:

Boomvalk
Buizerd
Gierzwaluw
Grote gele kwikstaart
Havik
Huismus
Kerkuil
Oehoe
Ooievaar
Ransuil
Roek
Slechtvalk
Sperwer
Steenuil
Wespendief
Zwarte wouw.

5.2. Overige relevante wetgeving.

5.2.1. NNN: Natuur Netwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur).

Het Natuur Netwerk Nederland (voorheen EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van ‘redenen van groot openbaar belang’. In uitzonderingsgevallen kan het Rijk de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te

motiveren. Daarnaast dient hij *compenserende* dan wel *mitigerende (verzachtende) maatregelen* te treffen (Ministerie van LNV 2003).

In vrijwel geheel Friesland is inmiddels de feitelijke Provinciale Ecologische Hoofdstructuur vastgesteld (*Streekplan Fryslân* 2006). In het streekplan is verwoord dat een algemene zorgplicht bestaat voor de instandhouding van kwetsbare soorten. Ruimtelijke ingrepen in de EHS zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van 'redenen van groot openbaar belang'. Voor Vogelrichtlijngebieden of Natuurbeschermingswetgebieden – zoals hier het geval is – gelden aanvullende eisen. In het geval van een ingreep worden alle nodige mitigerende maatregelen getroffen. Bij Habitatrichtlijngebieden met prioritaire soorten en/of habitats, zijn onder 'dwingende redenen van groot openbaar belang' niet begrepen 'redenen van sociale of economische aard'. Bij natuurcompensatie is een uitgangspunt dat geen netto-verlies optreedt aan waarden voor wat betreft areaal, kwaliteit en samenhang van de EHS. Voor de Waddeneilanden geldt dat feitelijk alleen kwalitatieve (geen kwantitatieve compensatie) mogelijk is.

Verordening Romte Fryslân

Op 25 juni 2014 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte Fryslân/werkwijze RO 2014 vastgesteld (Provincie Friesland, 2015). De provincie stelt hierin o.a. vast welke gebieden deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en hoe deze beschermd worden. Deze hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden. Dit netwerk vormt de basis voor het natuurbeleid. De EHS bestaat uit kerngebieden (grote aaneengesloten natuurgebieden met een hoge kwaliteit) natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. Planologisch heeft de EHS een extra beschermde status. Sinds 2014 wordt de EHS Natuur Netwerk Nederland genoemd (NNN). Deze titel wordt in dit rapport verder gebruikt.

De bescherming van het NNN is vastgelegd in de Verordening Romte Fryslân (31 juli 2014 (Provincie Friesland, 2015)). Hierin is onder meer vastgelegd:

- Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gronden binnen het NNN dient een passende bestemming te hebben met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.
- Het plan maakt geen activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gronden, of tot significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het NNN.
- Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gronden nabij het NNN kan nieuwe, niet-agrarische activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maken, mits die niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

Hiervan kan worden afgeweken wanneer sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling zijn en schade door mitigerende maatregelen zoveel wordt beperkt als redelijkerwijs mogelijk is. Resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in termen van areaal, kwaliteit en samenhang. Daarnaast kan een ruimtelijk plan onderling samenhangende activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maken die mede tot doel hebben de kwaliteit of kwantiteit van het NNN op gebiedsniveau te verbeteren, indien per saldo sprake is van verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de oppervlakte van het NNN gelijk blijft of toeneemt. In de plantoelichting dient daartoe een verantwoording opgenomen te worden over de aard, omvang, locaties en het tijdvak van realisatie van de verbetering van de natuurwaarden. Ook dient de wijze waarop tenuitvoerlegging van de daartoe benodigde maatregelen en ingrepen plaatsvindt feitelijk en planologisch gewaarborgd te worden.

Een ruimtelijk plan dat nieuwe activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maakt nabij het NNN, die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden daarvan kan doorgang vinden mits er geen reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling zijn, schade door mitigerende maatregelen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is wordt beperkt en resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van kwaliteit en samenhang van de ecologische hoofdstructuur.

5.2.2. Planologische Kernbeslissing Waddenzee II en III

De planologische kernbeslissing (PKB) Derde Nota Waddenzee (VROM 2001) bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid voor de Waddenzee (VROM 2001). De PKB is gebiedsgericht van karakter en integreert het ruimtelijk en ruimtelijk relevante rijksbeleid voor de Waddenzee. De grens van het PKB-gebied kan worden omschreven als het zeegebied van Den Helder tot de rijksgrens met Duitsland. Het PKB-gebied wordt aan de noordkant begrensd door onder meer de kwelders en platen van de Waddenzeekust van de eilanden.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Om dit te bereiken is het beleid onder meer gericht op de duurzame bescherming en/of een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van de flora en de fauna en tevens op behoud van de landschappelijke kwaliteiten, met name rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid. Nieuwe activiteiten dan wel uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten met een economische en/of recreatieve betekenis zijn mogelijk, mits zij passen binnen de hoofddoelstelling voor de Waddenzee.

Met betrekking tot het ontwikkelingsperspectief stelt de PKB onder meer: De Waddenzee is primair een natuurgebied en een uniek open landschap. De natuurlijke dynamiek van de fysische processen in de Waddenzee, op de Waddeneilanden en in de Noordzeekustzone wordt zo min mogelijk beperkt, zodat zich nieuwe platen, geulen en jonge duin- en kustgebieden kunnen ontwikkelen. De rust, weidsheid en open horizon zijn gewaarborgd en worden hoog gewaardeerd. Zeezoogdieren, vissen en (trek)vogels zijn duurzaam verzekerd van voldoende voedsel en rust- en voortplantingsgebieden.

Het rijksbeleid ten aanzien van de recreatie op de Waddenzee is gericht op het beheersbaar maken en houden van het recreatief medegebruik en het ontwikkelen van duurzame vormen van recreatie, waarbij de natuurlijke draagkracht van het gebied uitgangspunt is. Voor het recreatief medegebruik geldt een zonering waarbij de voor verstoring gevoelige gebieden worden ontzien. Voorts wordt gesteld dat de flora en fauna van de Waddenzee zich meer ongestoord dienen te kunnen ontwikkelen. Zeehonden behoeven voldoende voedsel en rustplaatsen. Hetzelfde geldt voor de vogels die voldoende ongestoorde hoogwatervluchtplaatsen moeten kunnen vinden en op acceptabele vluchtafstand over voldoende voedsel moeten beschikken, wat zij aldaar ongestoord tot zich moeten kunnen nemen. Een meer ongestoorde ontwikkeling van de Waddenzee is alleen mogelijk wanneer het menselijk gebruik van het gebied hierop (meer) wordt afgestemd (bijvoorbeeld via zonering) of indien bepaald gebruik - op termijn – wordt afgebouwd. Richting het jaar 2030 zet het kabinet hierop in.

Nieuwe activiteiten en uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten in de Waddenzee dienen daarom aan de hoofddoelstelling te worden getoetst. Het afwegingskader dient ook te worden toegepast voor activiteiten buiten het PKB-gebied die de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee kunnen aantasten (externe werking). Het afwegingskader komt sterk overeen met dat van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Elementen hieruit zijn:

Nagegaan dient te worden of er sprake is van aantasting van *wezenlijke kenmerken* of waarden van de Waddenzee.

Er dient rekening te worden gehouden met eventuele *cumulatieve effecten* van verschillende activiteiten op de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee.

Toestemming voor een activiteit kan slechts worden gegeven nadat zekerheid is verkregen dat de activiteit de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee niet zal aantasten. Het *voorzorgbeginsel* brengt met zich mee dat er bij twijfel wordt uitgegaan van aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden en van de meest verstrekkende effecten voor de Waddenzee (*worst-case scenario*).

Voor een activiteit die leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden en waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn dient te worden nagegaan of er sprake is van *dwingende redenen van groot openbaar belang*.

Bij een activiteit die leidt tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden dienen *mitigerende en compenserende maatregelen* getroffen te worden. Deze maatregelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien waarbij de eis geldt dat geen netto verlies aan wezenlijke kenmerken of waarden optreedt.

6. Welke natuurbeschermingswetgeving is van toepassing op het plangebied?

6.1. Natura2000 en Natura2000 gebieden.

Op Terschelling is sprake van drie Natura2000-gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998, namelijk:

Duinen Terschelling

Noordzeekustzone

Waddenzee.

Het plangebied zelf is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura2000-gebied. Het ligt op korte afstand (200 meter) van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*. Het ligt daarnaast op een aanzienlijke afstand (> 1 kilometer) van de grens van Natura2000-gebied *Waddenzee* en Natura2000-gebied *Noordzeekustzone*. De afstand van het plangebied tot deze twee Natura2000-gebieden is dermate groot, dat een toetsing met betrekking tot de instandhoudingsdoelen van deze gebieden niet nodig is. Een toetsing is derhalve alleen nodig m.b.t. Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*.

6.2. Ecologische Hoofdstructuur/ Natuur Netwerk Nederland (NNN).

De begrenzingen die door de Provincie Fryslân zijn vastgesteld in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur komen in het plangebied deels overeen met die van de Natuurbeschermingswet 1998. Natura2000-gebieden maken deel uit van het netwerk. Bebouwde gebieden vallen buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, de agrarische gronden en landschapselementen van de Terschellinger polder daarentegen wel. Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Echter de boomwal ten westen van het plangebied is wel een onderdeel van de EHS. Omdat het plangebied er direct aan grenst is een overweging aangaande de mogelijke effecten van de uitvoering van het plan op de natuurwaarden van de boomwal noodzakelijk.

6.3. PKB-Waddenzee III.

De PKB-Waddenzee beschermt het Nederlandse waddengebied. Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van het PKB-gebied en ook niet langs de rand. De PKB-Waddenzee is dan ook niet van toepassing.

6.4. Soortenbescherming in de Wet Natuurbescherming.

De soortenbescherming werd tot voor kort geregeld in de Flora- en faunawet. Deze is echter per 1 januari 2017 opgegaan in de Wet Natuurbescherming. Ten opzichte van de oude wet zijn wijzigingen doorgevoerd. Voor alle binnen of in de omgeving van het plangebied voorkomende soorten geldt de zorgplicht. Dit betekent dat de uitvoering van het plan niet tot verslechtering mag leiden van de "staat van instandhouding van de soort". Voor soorten die beschermd zijn op basis van internationale verdragen geldt binnen het plangebied een strikte bescherming. De soortenlijst komt overeen met die van de "strikt beschermde soorten" van de oude Flora- en faunawet. De zorgplicht geldt echter tevens voor de andere voorkomende, nationaal beschermde soorten. Voor algemene soorten is vrijstelling mogelijk. Het gaat dan om soorten met een "algemeen gunstige staat van instandhouding in Nederland". Vrijstelling geldt als de uitvoering van het plan geen hierin geen verandering teweeg brengt. De vrijstellingslijst is in december 2016 door de provincie Fryslân vastgesteld (*Provincie Fryslân*, 2016a en 2016b). Het soortenbeschermingsaspect in de Wet natuurbescherming is niet gekoppeld aan Natura2000 en is derhalve ook buiten Natura2000-gebieden van toepassing.

6.5. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Duinen Terschelling.

De volgende instandhoudingsdoelen zijn voor Natura2000-gebied Duinen Terschelling geformuleerd (prioritaire typen en soorten zijn aangeduid met een *):

Natura2000-gebied Duinen Terschelling is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):

H1310 Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia ssp* en andere zoutminnende soorten.

H1320 Slijkgrasvelden

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

- H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)
- H2110 Embryonale wandelende duinen.
- H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen").
- H2130 * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
- H2140 * Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*.
- H2160 Duinen met *Hippophae rhamnoides*
- H2170 Duinen met *Salix repens ssp argentea* (*Salicion arenariae*).
- H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.
- H2190 Vochtige duinvalleien
- H6230 * Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa).
- H6140 Blauwgraslanden
- H7140 Overgangs- en trilvenen.

Het Natura2000-gebied is aangewezen voor de volgende soorten (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):

- H1831 Drijvende waterweegbree
- H1903 Groenknolorchis

Vogels:

- Blauwe kiekendief
- Bontbekplevier
- Bruine kiekendief
- Dodaars
- Dwergstern
- Paapje
- Rietzanger
- Strandplevier
- Tapuit
- Velduil

7. De natuurwaarden van het plangebied.

7.1. Vegetatie.

7.1.1. Boomwal ten westen van het plangebied.

De boomwal heeft een breedte van 30 meter. De boomlaag bestaat voornamelijk uit zwarte els (*Alnus glutinosa*) en zachte berk (*Betula pubescens*). Plaatselijk is sprake van overvloedige aanwezigheid van braam (*Rubus fruticosus s.l.*). Tevens komen in de struiklaag voor wilde lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), gewone vlier (*Sambucus nigra*), Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*), grauwe wilg (*Salix cinerea*), katwilg (*Salix viminalis*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). De kruidlaag van de boomwal bestaat voornamelijk uit brede stekelvaren (*Dryopteris dilatata*) en rankende helmblom (*Ceratocarpus claviculata*). Plaatselijk komen grassoorten voor, met name gestreepte witbol (*Holcus lanatus*), gladde witbol (*Holcus mollis*), gewoon struisgras (*Agrostis capillaris*), reukgras (*Anthoxanthum odoratum*) en pitrus (*Juncus effusus*). Daarnaast komen onder meer voor biggenkruid (*Hypochaeris radicata*), veelbloemige veldbies (*Luzula multiflora*), zwarte nachtschade (*Solanum nigrum*), grote brandnetel (*Urtica dioica*) en gewoon wilgenroosje (*Chamerion angustifolium*).

In de boomwal komen geen door de Wet Natuurbescherming beschermde soorten voor. Er zijn geen soorten aangetroffen van de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde vaatplanten.

7.1.2. Grasland.

De vegetatie van het grasland van het recreatieterrein wordt gedomineerd door stikstofminnende grassoorten. Daarin spelen Engels raaigras (*Lolium perenne*), gestreepte witbol (*Holcus lanatus*), ruw beemdgras (*Poa trivialis*) en geknikte vossenstaart (*Alopecurus geniculatus*) de hoofdrol. Daarnaast is het grasland deels verzuurd, en afgedekt met een bodembedekkende laag van haakmos (*Rhytidiadelphus squarrosus*). Het grasland is soortenarm en heeft geen bijzondere soorten vaatplanten.

Er komen in het grasland geen soorten voor die beschermd zijn door de Wet Natuurbescherming. Er zijn geen soorten aangetroffen van de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde vaatplanten.

7.1.3. Sloten.

De schouwsloten rondom het plangebied zijn niet jaarrond waterhoudend. Als gevolg van de beschaduwning van de sloten door de elzensingels bevatten ze geen zeldzame of kwetsbare planten. De oevervegetatie beslaat, voor zover aanwezig, uit stikstof-minnende en weinig kwetsbare soorten.

Er komen in en op de oever van de sloten geen soorten voor die beschermd zijn door de Wet Natuurbescherming. Er zijn geen soorten aangetroffen van de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde vaatplanten.

7.1.4. Samengevat.

Binnen het plangebied ontbreken soorten die beschermd zijn door de Wet Natuurbescherming. Er zijn geen soorten aanwezig van de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde vaatplanten.

7.2. Vogels

De boomwal aangrenzend aan het plangebied is geschikt als broedgebied voor veel soorten broedvogels. Uitsluitend komen enkele algemene soorten tot broeden die gewend zijn te leven in een door mensen bewoonde omgeving. Het gaat hier met name om houtduif, merel (2 paar), winterkoning, roodborst, heggenmus, tjiftjaf, fitis (2 paar), spotvogel en vink, van alle soorten 1 paar tenzij anders vermeld. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Op het grasland van het recreatieterrein komen geen broedvogels voor.

Alle broedvogels zijn beschermd door de Wet Natuurbescherming.

Het plangebied heeft geen bijzondere betekenis voor trekvogels.

7.3. Reptielen.

Binnen het plangebied komen geen soorten reptielen voor.

7.4. Amfibieën en vissen.

Binnen het plangebied komt geen populatie voor van de strikt beschermde rugstreeppad. De sloten rondom het recreatieterrein zijn in het algemeen te sterk beschaduwd om voor deze soort geschikt te zijn.

Binnen het plangebied komt geen populaties voor van de bruine kikker en van de kleine watersalamander. Beide soorten zijn beschermd door de Wet Natuurbescherming, maar maken deel uit van de Provinciale lijst met soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt.

Binnen het plangebied komen geen soorten vissen voor.

7.5. Insecten.

Binnen het plangebied komen geen door de Wet Natuurbescherming beschermde soorten insecten voor.

7.6. Zoogdieren.

Binnen het plangebied worden aangetroffen bosmuis, huismuis, gewone bosspitsmuis, rosse woelmuis, en mogelijk incidenteel dwergspitsmuis, konijn en haas. Alle soorten zijn beschermd door de Wet Natuurbescherming, maar maken deel uit van de Provinciale vrijstellingslijst.

Binnen het plangebied en in de directe omgeving ontbreken populaties van vleermuizen.

8. Effectanalyse Natura2000.

8.1. Algemeen.

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van een Natura2000-gebied. De grens met het meest dichtbij zijnde Natura2000-gebied, *Duinen Terschelling*, ligt op 200 meter noordelijk van het plangebied. Hoewel het hier een aanzienlijke afstand betreft is het van belang in kaart te brengen of de uitvoering van het plan significant negatieve effecten tot gevolg kan hebben voor de instandhoudingsdoelen binnen het Natura2000-gebied. In § 6.5. is aangegeven welke instandhoudingsdoelen voor het Natura2000-gebied gelden.

De effecten die in kaart gebracht worden hebben betrekking op de herinrichting van het plangebied en de daarbij behorende activiteiten zelf, maar ook op de veranderingen van het aantal toeristen binnen het plangebied als gevolg van de herinrichting. De maximale bezetting wordt terug gebracht van 32 tot 18 personen, echter er is sprake van uitbreiding van seizoensverhuur naar jaarrond bezetting.

8.2. Uitvoering van het plan.

De effecten van de uitvoering van het herinrichtingsplan blijven beperkt tot het plangebied zelf, en hebben een zeer geringe uitstraling naar terreinen buiten het plangebied. Daar de afstand van het plangebied tot het Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* 200 meter bedraagt, kan worden gesteld dat deze afstand te groot is om enig effect van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied te veroorzaken. Het plangebied is bereikbaar via de openbare weg (Dirkmansweg, Molkenbosweg). Het niet nodig omwille van de uitvoering van het plan het Natura2000-gebied dichter te benaderen dan op een afstand van 200 meter. Een negatief effect van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied kan worden uitgesloten.

8.3. Binnen het Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* in de omgeving van het plangebied voorkomende instandhoudingsdoelen.

Hierboven is aangegeven welke instandhoudingsdoelen voor de Natura2000-gebieden zijn vastgesteld. Een groot aantal instandhoudingsdoelen komt echter in de nabije omgeving van het plangebied niet voor. De instandhoudingsdoelen die binnen het Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* binnen een afstand van 1500 meter van het plangebied aanwezig zijn, zijn de volgende (inclusief verdeling in subtypen):

H2130B * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen") - kalkarm
De open duinvegetaties van de binnenduinen behoren veelal tot dit type.

H2140B * Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum* - droog
Alle duinvlakken met een bedekkende vegetatie van Kraaiheide in de omgeving van het plangebied behoren tot dit type.

H2150 * Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno-Ulicetea*).
Idem, maar dan met Struikhei.

H2170 Duinen met *Salix repens ssp argentea* (*Salicion arenariae*).
Idem, maar met Kruiwilg.

H2180A Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied – droog.
H2180B Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied – vochtig.
Enkele structuurrijke loofbospercelen van het Formerumberbos binnen het Natura 2000-gebied worden gerekend tot dit type.

H2190C Vochtige duinvalleien - ontkalkt
Vochtige duinvalleien in de duinen benoorden het plangebied behoren tot dit type.

Bruine kiekendief en Blauwe kiekendief

Recente broedlocaties liggen in duinvalleien in de duinen ten noorden van het Formerumberbos op een afstand van minimaal 1200 meter van het plangebied.

Rietzanger

De rietzanger broedt lokaal in duinvalleien met struwelen van kruipwilg of een rietvegetatie ten noorden van het plangebied.

Tapuit.

De tapuit komt als broedvogel voor op de Landerumerheide ten westen van het Formerumbos. De broedlocaties liggen op meer dan 500 meter afstand van het plangebied.

8.4. In de omgeving van het plangebied niet voorkomende instandhoudingsdoelen.

Alle in § 8.3. niet genoemde habitattypen komen binnen een afstand van 1500 meter van het plangebied niet voor.

H1903 *Groenknolorchis*

Groeiplaatsen komen voor op de Noordsvaarder, in de Kroonpolders en op de Boschplaat, maar ontbreken in de ruime omgeving van het plangebied.

Binnen een afstand van 1500 meter van de grens van het plangebied komen de volgende instandhoudingsdoelen (Habitatrichtlijn-soorten en Vogelrichtlijn-soorten) sinds 2004 niet voor:

Drijvende waterweegbree (alleen Waterplak bij Midsland aan Zee).
Bontbekplevier (Noordzeestrand)
Dodaars (duinplassen Midsland aan Zee – West aan Zee).
Dwergstern (Noordsvaarder, oostpunt Boschplaat)
Paapje (sinds plm. 1995 geen broedvogel op Terschelling).
Strandplevier (Noordsvaarder en Boschplaat).
Tapuit (op 1800 meter afstand in de zeeoep bij Formerum aan Zee)
Velduil (Boschplaat, duinen Hoorn – Oosterend)

Door het ontbreken van deze instandhoudingsdoelen in de ruime omgeving van het plangebied zijn negatieve effecten van de uitvoering van het plan op deze instandhoudingsdoelen op voorhand uitgesloten.

8.5. Effectanalyse herinrichting recreatieterrein.

Bovenstaand is al aangegeven dat de herinrichting van het terrein zelf, de verwijdering van de stacaravans en de bouw van drie huisjes, zich volledig afpeelt binnen de grenzen van het recreatieterrein zelf. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de openbare weg. Het is niet nodig daarbij Natura2000-gebied dichter te benaderen dan de afstand van het terrein tot het Natura2000-gebied zelf, 200 meter. Daaruit wordt de conclusie getrokken dat de activiteiten die met de herinrichting te maken hebben geen enkele invloed hebben op de omvang of kwaliteit van de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*. Dit geldt tevens voor de verplaatsing van de toegang tot het terrein naar de Dirkmansweg. Deze conclusie wordt getrokken met betrekking tot alle hierboven in § 8.3. genoemde instandhoudingsdoelen. Er is wat betreft al deze instandhoudingsdoelen geen sprake van een negatief effect. Het is niet nodig de effectanalyse per instandhoudingsdoel verder uit te werken.

8.6. Effectanalyse verandering recreatief gebruik.

Als gevolg van de uitvoering van het plan neemt het aantal recreanten in de zomerperiode op het terrein af van maximaal 32 tot maximaal 18. Tot nu toe werden de stacaravans verhuurd in de periode van april tot oktober, in de winterperiode van het jaar is het terrein gesloten. Na de bouw van de huisjes kunnen deze jaarrond worden verhuurd of benut. Bij een volledige bezetting van de huisjes stijgt het aantal recreanten in de winterperiode van 0 naar 18.

Een vraag, die voor de effectanalyse van belang is, betreft de mogelijke effecten die ontstaan binnen het Natura2000-gebied als gevolg van een toename van de betredingsdruk, gerelateerd aan een toename van het aantal toeristen op het terrein. Met betrekking tot de zomerperiode kan deze vraag eenvoudig worden

beantwoord. Er is sprake van een daling van het aantal recreanten op het terrein. Derhalve is een negatief effect door een toename van het aantal recreanten in dit geval in de zomerperiode uitgesloten.

Het aantal recreanten neemt alleen in de winterperiode t.o.v. de huidige situatie licht toe. Ongetwijfeld zullen de recreanten incidenteel het Natura2000-gebied betreden. Zij doen dat echter niet tegelijk en niet allen op dezelfde plaats. Daarbij zullen de bezoekers in het algemeen gebruik maken van bestaande paden. Betreding van de habitattypen is dan incidenteel en is niet schadelijk voor de instandhoudingsdoelen.

Ook moet worden benadrukt dat het gedeelte van het Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* in de directe nabijheid van het plangebied het Formerumberbos betreft. Dit bos bestaat voornamelijk uit aanplanten van dennen, welke *geen* deel uitmaken van een van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied. Binnen het Formerumberbos zijn slechts enkele percelen met structureel rijk loofbos aangewezen als habitatype H2180A - Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied, droog en habitatype H2180B – idem, vochtig. Deze percelen liggen voornamelijk aan de noord- en oostzijde van het boscomplex, derhalve op een afstand van veel meer dan 200 meter van het plangebied. Voor het overige komen in het Formerumberbos geen instandhoudingsdoelen voor.

Tussen het Formerumberbos en de Duinweg, de ten zuiden van het bos gelegen zandweg met verhard fietspad, ligt een smalle strook open duinterrein. De Habitattypenkaart (DLG, 2015) geeft aan dat het hier deels gaat om een habitatype H2130B – Grijze duinen kalkarm, deels om habitatype H2140B – Duinen met Kraaiheide – droog. De beide duinstroken worden door hun ligging langs de rand van een druk gebruikt fietspad normaliter intensief betreden. Daarbij grenst het deel met Habitatype H2140B aan de natuurcamping van Staatsbosbeheer. Beide duingebiedjes liggen op een afstand van 200 meter van recreatieterrein Blommenlandsje.

De geringe toename van recreanten op recreatieterrein Blommenlandsje in de winterperiode leidt niet tot een dermate grote toename van de betreding in het Formerumberbos en de randzone langs de Duinweg, dat schade aan de instandhoudingsdoelen ontstaat. Er is geen sprake van een significant negatief effect op beide habitattypen.

De overige instandhoudingsdoelen, zoals in § 8.3. genoemd, komen voor op een afstand van 800 tot 1200 meter van het plangebied. Enig negatief effect door toename van de recreatiedruk in de winter als gevolg van de uitvoering van het plan, op deze instandhoudingsdoelen wordt op basis van de grote afstand tussen plangebied en de locaties van de instandhoudingsdoelen uitgesloten. Dit geldt eveneens voor de Vogelrichtlijnsoorten (blauwe kiekendief, bruine kiekendief, tapuit en rietzanger).

Veranderingen van de recreatieve druk als gevolg van de uitvoering van het plan heeft geen enkel negatief effect op de omvang en de kwaliteit van de habitattypen of op de populaties van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten.

8.7. Samengevat.

De uitvoering van het plan heeft op geen enkele wijze negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied en is derhalve niet strijdig met de Wet Natuurbescherming.

8.8. Cumulatieve effecten.

Cumulatieve effecten kunnen ontstaan indien in de omgeving van het plangebied ook andere projecten worden uitgevoerd. In de omgeving van het plangebied zijn ook uitbreidingsplannen voor Camping Haantjes, eveneens in Formerum Noord (*Zumkehr*, 2010b) en camping Mast (*Zumkehr*, 2015), gerealiseerd. Met betrekking tot beide campings wordt geconcludeerd dat de plannen geen significant negatieve effecten hebben voor de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied. Met betrekking tot recreatieterrein Blommenlandsje geldt dezelfde conclusie. Er is derhalve geen sprake van significant negatieve effecten als gevolg van cumulatie van projecten in hetzelfde gebied..

8.9. Natura2000 – Conclusies.

Hierboven wordt geconcludeerd dat de uitvoering van het plan geen significant negatieve effecten heeft op de Habitattypen en Vogelrichtlijnsoorten binnen Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*. Habitatrichtlijnsoorten komen in de nabijheid van het plangebied niet voor. De uitvoering van het plan is derhalve mogelijk

zonder significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen in het algemeen. De aanvraag van een vergunning van de Wet Natuurbescherming is niet nodig. Evenmin is het opstellen van een Passende Beoordeling nodig. De uitvoering van het plan kan worden geregeld met een Omgevingsvergunning van de Gemeente Terschelling (FUMO).

8.10. Programmatische Aanpak Stikstof.

Sinds 2 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof van toepassing. Voor nieuwe initiatieven is het nodig te analyseren hoeveel extra stikstofemissie zal ontstaan. Voor Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* geldt dat de hoeveelheid stikstof uit atmosferische depositie hoger is dan de kritische depositiewaarde voor het meest kwetsbare habitatype (H2130 – Grijze duinen). Het negatieve effect dat als gevolg van de atmosferische depositie voor het habitatype bestaat vormt een bedreiging voor het behalen van de doelen voor het type. Dit negatieve effect wordt echter ruimschoots teniet gedaan door het nemen van enkele beheersmaatregelen in het duingebied. Het gaat dan om het inrichten van begrazingseenheden en het in verstuuving brengen van duinen. Het effect van deze maatregelen is dermate groot dat de negatieve effecten van de bestaande atmosferische depositie meer dan nodig is worden gecompenseerd. Er blijft derhalve een kleine ontwikkelruimte over, waarbij extra stikstofemissie als gevolg van nieuwe initiatieven in beperkte mate mogelijk is. Om de ontwikkelingen voor de toekomst te kunnen volgen geldt voor elk nieuw initiatief een meldingsplicht, waarbij de hoeveelheid stikstofemissie als gevolg van het initiatief moet worden gemeld. Daartoe is het publiek-toegankelijke programma Aerius in het leven geroepen. Het programma rekent de initiatieven om in de hoeveelheid mol/ha/jaar die als gevolg van de initiatieven zullen worden geproduceerd. Indien het kleine initiatieven betreft waarbij de grenswaarde van 1 mol/ha/jaar niet wordt overschreden, worden ervan uitgegaan dat deze initiatieven geen effecten hebben op de stikstof-boekhouding. Er geldt dan alleen een meldingsplicht. Overschrijdt het initiatief de grenswaarde dan wordt de extra stikstofemissie een deel van de beperkte ontwikkelruimte. Beperkingen voor de uitvoering van plannen kunnen in beginsel in de toekomst ontstaan als door meerdere initiatieven de ontwikkelruimte is opgebruikt. Voor het hier beschreven plan geldt dat in Aerius moet worden berekend hoeveel extra stikstofemissie zal ontstaan. Daar het een klein project betreft wordt verwacht dat de grenswaarde van 1 mol/ha/jaar niet wordt overschreden. Ook treden geen significant negatieve effecten op voor habitatype H2130 – grijze duinen, als gevolg van een geringe toename van de stikstof-emissie.

9. Soortenbescherming.

In hoofdstuk 7 is aangegeven welke door de Wet Natuurbescherming beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen. Het plangebied is niet rijk aan beschermde soorten. Feitelijk betreft het slechts de broedvogels in de boomwal ten westen van het recreatieterrein en broedvogels in de singels ten noorden en oosten van het terrein, inclusief de aan de oostzijde aanwezige coniferen haag.

9.1. Strikt beschermde soorten.

Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. Populaties van zandhagedis, rugstreeppad en vleermuizen ontbreken.

9.2. Overige soorten.

9.2.1. Broedvogels.

In de boomwal en de omringende singels wordt door enkele weinig storingsgevoelige soorten broedvogels gebroed. Het gaat hier met name om houtduif, merel, winterkoning, roodborst, heggenmus, tjiftjaf, fitis, spotvogel en vink. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

9.2.2. Soorten waarvoor vrijstelling geldt.

Voor soorten van Provinciale vrijstellingslijst geldt op voorhand vrijstelling van de Wet Natuurbescherming indien de plannen geen verandering brengen in de algemeen goede staat van instandhouding van de populaties in Nederland. Voorkomende soorten zijn enkele soorten kleine zoogdieren. De uitvoering van het plan heeft geen negatieve effecten op goede staat van instandhouding van de populaties van kleine zoogdieren in Nederland. Derhalve mag uitgegaan worden van vrijstelling van de wet.

9.3. Toetsing.

Het plan kan worden uitgevoerd zonder strijdigheid met de Wet Natuurbescherming indien wordt voldaan aan de zorgplicht en het principe van zorgvuldig handelen. Tevens moet worden ingegaan op effecten door externe werking en op cumulatie als gevolg van mogelijke andere projecten in de omgeving.

9.3.1. Zorgplicht.

De zorgplicht houdt in dat binnen het plangebied na uitvoering van het plan leefgebied over moet blijven voor de beschermde soorten.

Het plan voorziet in de handhaving van de gehele boomwal ten westen van het recreatieterrein, zodanig dat deze kan blijven functioneren als een broedgebied voor de broedvogels. Er is geen verlies aan broedareaal. Ook zal de boomwal niet als broedgebied in kwalitatieve zin verslechteren als gevolg van de bouw van de huisjes op het recreatieterrein. Hetzelfde geldt voor de boomsingels rondom het recreatieterrein. Mogelijk gaat enig broedgebied voor algemene broedvogels verloren als bij de herinrichting de coniferen haag aan de oostzijde wordt verwijderd. Dit wordt echter gecompenseerd doordat binnen het terrein na de bouw van de huisjes nieuwe randbeplanting wordt aangelegd. Er is derhalve geen sprake van verlies aan broedareaal.

Samengevat kan worden gesteld dat bij uitvoering van het plan aan het principe van zorgplicht wordt voldaan.

9.3.2. Zorgvuldig handelen.

De Wet Natuurbescherming stelt dat tijdens de uitvoering van het plan de populaties van beschermde soorten niet onnodig mogen worden verstoord. Geadviseerd wordt daarom het plan niet tijdens het broedseizoen van de vogels ten uitvoer te brengen, dit om de vogels niet tijdens het broeden te verstoren. Als broedseizoen geldt de periode van 15 maart tot 15 augustus. Indien dit advies wordt opgevolgd wordt voldaan aan het beginsel van zorgvuldig handelen.

9.3.3. Externe werking.

Boven is al aangegeven dat de uitstraling van de uitvoering van het plan naar terreinen buiten het plangebied zeer gering is. De omgeving van het plangebied bestaat geheel uit campings en terreinen met recreatiewoningen. De beschermde natuurwaarden van deze terreinen, voornamelijk aan bewoning

aangepaste broedvogels, zullen geen negatief effect van de uitvoering van het plan ondergaan. Er is derhalve geen sprake van negatieve effecten als gevolg van externe werking.

9.3.4. Cumulatie.

Negatieve effecten als gevolg van cumulatie kunnen ontstaan als in de nabije omgeving tegelijkertijd andere ontwikkelingen gaande zijn of andere projecten worden uitgevoerd. Een negatief effect als gevolg van deze ontwikkelingen bij elkaar is dan mogelijk. In de nabije omgeving wordt ook andere campinghouders de mogelijkheid geboden hun terrein uit te breiden. Feitelijk betreft het in Formerum uitsluitend camping Haantjes aan de Koksbosweg, enkele honderden meters oostelijk van het plangebied en camping Mast, op korte afstand westelijk van het plangebied. De gevolgen van externe werking als gevolg van de uitvoering van het hier beschreven plan zijn, zoals boven aangegeven, afwezig. Met betrekking tot de plannen van camping Haantjes is evenmin sprake van negatieve effecten op de natuurwaarden, zo is aan de hand van de voor dit terrein opgestelde natuurtoets gebleken (*Zumkehr*, 2010b). Hetzelfde geldt m.b.t. camping Mast (*Zumkehr*, 2015). Bovendien zijn de uitbreidingsplannen voor beide campings inmiddels gerealiseerd. Er is derhalve geen sprake van negatieve effecten als gevolg van cumulatie.

9.3.5. Vergunningplicht.

Het plan kan worden uitgevoerd op een zodanige wijze dat aan de zorgplicht en aan het principe van zorgvuldig handelen kan worden voldaan. Er is geen sprake van externe werking of van cumulatieve effecten. Er komen binnen het plangebied geen strikt beschermde soorten voor. De populaties van de overige soorten behouden na uitvoering van het plan hun leefgebied. Er wordt derhalve aan de randvoorwaarden van de Wet Natuurbescherming betreffende de soortenbescherming voldaan. De aanvraag van een ontheffing van de wet is niet nodig.

10. Natuur Netwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur).

De boomwal ten westen van het recreatieterrein maakt deel uit van het netwerk. Dit heeft tot gevolg dat maatregelen die een blijvende verandering van de ruimtelijke inrichting van deze wal tot gevolg hebben niet mogelijk zijn. Bovendien moet worden zorg gedragen dat de landschappelijke en natuurkwaliteit van de wal niet achteruitgaat als gevolg van de herinrichting van het recreatieterrein.

De boomwal maakt geen deel uit van het plangebied maar grenst er direct aan. Tijdens de uitvoering van het plan wordt deze boomwal niet bij de activiteiten betrokken. Ook treden geen veranderingen op als gevolg van de herinrichting van het plangebied of als gevolg van verandering in recreatief gebruik van het terrein.

Er is derhalve geen sprake van veranderingen in de ruimtelijke inrichting van de wal zelf, evenmin van verslechtering van de landschappelijke of natuurkwaliteit.

De uitvoering van het plan leidt niet tot strijdigheid met de doelstellingen van het Netwerk. Het is niet nodig mitigerende maatregelen te formuleren, daar geen sprake is van verlies aan natuurwaarden. Ook is compensatie voor verlies aan oppervlak of kwaliteit van het Netwerk niet nodig.

11. Conclusies.

Natura2000.

De voortoets toont aan dat de uitvoering van het plan geen enkel negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*. De maatregelen ten behoeve van de herinrichting spelen zich op het recreatieterrein zelf af, op 200 meter of meer afstand van het Natura2000-gebied. Er is geen sprake van significant negatieve effecten als gevolg van een toename van het aantal recreanten in de winterperiode na de uitvoering van het plan. Derhalve is er evenmin sprake van een toename van de betredingsdruk binnen het Natura2000-gebied. De uitvoering van het plan is niet strijdig met de Wet Natuurbescherming. Het is niet nodig een Passende Beoordeling op te stellen, evenmin is het nodig een vergunning voor de WNb aan te vragen.

Soortenbescherming

Het plan is zodanig opgesteld dat aan de voorwaarden van zorgplicht en zorgvuldig handelen kan worden voldaan. Er is geen sprake van externe werking of van cumulatieve effecten. Er komen geen strikt beschermde soorten voor. De aanvraag van een ontheffing van de wet is niet nodig.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS. De boomwal ten westen van het plangebied echter wel. Deze boomwal wordt niet bij de uitvoering van het plan betrokken, er verandert daar niets. Het nemen van mitigerende maatregelen in het kader van de EHS is niet nodig. Evenmin is compensatie in het kader van de EHS nodig.

12. Literatuur.

- Aptroot A., et al.*, 1998. Bedreigde en kwetsbare korstmossen in Nederland; basisrapport met voorstellen voor de Rode Lijst. Buxbaumiella 44.
- Beenen, R.*, 1998. Soortbeschermsplan Rugstreeppad. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Boer, P.de*, ongepubliceerd. Broedvogelinventarisaties van Blauwe kiekendief, Bruine kiekendief en Velduil op Terschelling.
- Buro Bakker*, 2000. Vegetatiekartering van de terreinen van Staatsbosbeheer op Terschelling 1998 – 1999. Buro Bakker adviesburo voor ecologie, Assen.
- Dijkse, L.J. & B.J.Koks*, 2001. Broedvogelmonitoring in het Nederlandse Waddengebied in 2000. Monitoringrapport 2001/09. SOVON, Beek-Ubbergen.
- DLG*, 2015. Beheerplan voor de Natura2000-gebieden van Terschelling, inclusief Habitattypenkaart. Dienst Landelijk Gebied, Leeuwarden.
- EG*, 2013. Vegetatiekartering van de terreinen van Staatsbosbeheer op Terschelling 2012 – 2013. Ecologen Groep, adviesburo voor ecologie, Groningen.
- Everts, F.H. et al.*, 2013. Vegetatie-trends van N-depositie gevoelige duinhabitats op de Waddeneilanden. Analyse door EGG-Consult onder begeleiding van het OBN-deskundigenteam Duin- en Kustlandschap. Bosschap, Bedrijfschap voor bos- en natuur. Oktober 2013.
- Hustings F., C.van Turnhout, R.L.Vogel en M.van der Weide*, 1997. Aantalsontwikkelingen van karakteristieke broedvogels op de Nederlandse Waddeneilanden. – In: T.M.van der Have en *E.R.Osieck (red.)*. Aantalsontwikkelingen en beheersmaatregelen voor karakteristieke vogels van het Waddengebied. Technisch Rapport 18. Vogelbescherming Nederland, Zeist 49 – 114.
- Herder, J., A van Diepenbeek en R. Creemers*, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. RAVON, Nijmegen.
- Hustings, F en J.W.Vergeer*, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels, 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij, EIS-Nederland, Leiden.
- Janssen J.A.M. en J.H.J.Schaminée*, 2003. Habitattypen. Europese natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée*, 2004. Soorten van de Habitatrichtlijn. Europese Natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Koopman, J en W.Stouthamer*, 2001. Flora van Terschelling. FFF-rapport 66. Fryske Feriening foar Fjildbiology.
- Meijden, R. van der*, 2005. Heukels' Flora van Nederland, 23e druk, Wolters-Noordhoff Groningen.
- Meijden, R.van der, B. Odé, C.L.G.Groen, J.P.M.Witte en D.Bal*, 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Gorteria, 26-4 (2000).
- Meijer, J. en G. Vriens i.s.m. E.J.Lammerts*, 2015 Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor Terschelling. Dienst Landelijk Gebied, Leeuwarden. Versie : 05 januari 2015.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie*, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV-uitgeverij, EIS-Nederland; Leiden.
- Ministerie LNV*, 1991. Aanwijzingsbesluit van het gebied 'Waddenzee' als Speciale Beschermingszone, Nr. J.9115397, d.d. 8 november 1991. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Natuurbeheer, Den Haag.
- Ministerie LNV*, 2000. Aanwijzingsbesluit van het gebied 'Waddeneilanden/ Noordzeekust, Breebaart' als Speciale Beschermingszone, N/2000/320 d.d. 24 maart 2000. Ministerie van landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Natuurbeheer, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2004a. Werken aan Natura 2000. Handreiking voor de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Concept Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2004b. Besluit Rode Lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Natuurcompendium*, 2003. Natuur in cijfers. Rijksinstituut voor milieu en natuur. 2003
- Provincie Fryslân*, 2012. Natuurbeleidsplan, 2012.
- SOVON*. Broedvogelinventarisatie duinen Terschelling in 2006. Ongepubliceerd.
- Staatsbosbeheer Terschelling en Rijkswaterstaat Terschelling*, 2004. Beheersplan Rijkswaterstaat 2004 – 2014.
- Visser, G.*, 1979. Honderd jaar Terschelling flora, 1870 – 1973. Midsland.
- Weeda, E. et al.*, 1985 – 1994. Ecologische flora, deel 1 t.m. deel 5; IVN Amsterdam.
- Westhoff, V. en M.F.van Oosten*, 1991. De Plantengroei van de Waddeneilanden. KNNV-Utrecht.
- Zuiderwijk, A.*, 2001. Zoektocht naar zandhagedissen op Waddeneilanden. Meetnet reptielen, Nieuwsbrief 21: 13-14.
- Zumkehr, P.*, 1994. Dagvlinders van Terschelling. Van Gorcum, Assen.

- Zumkehr, P.J.*, 1997. Een inventarisatie van indicatieve plantensoorten op Terschelling in 1995 en 1996. A&W-rapport 177, Staatsbosbeheer Fryslân. Vegetatiekaarten uitgewerkt door Altenburg & Wymenga.
- Zumkehr, P.J.*, 2007. Een inventarisatie van indicatieve plantensoorten op Terschelling. Ongepubliceerd.
- Zumkehr, P.J.*, 2010a. De mogelijkheden tot inrichting van enkele agrarische graslandpercelen tot recreatief terrein bij camping Duinland, Midsland Noord, Terschelling. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland, juni 2010.
- Zumkehr, P.J.*, 2010b. Een onderzoek naar de natuurwaarden van de landerijen van Bernard Haantjes rondom het recreatieterrein Haantjes in Formerum – Terschelling in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland, augustus 2010.
- Zumkehr, P.J.*, 2010c. De herinrichting van een gedeelte van camping Mast, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving; een voortoets. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland, oktober 2010.
- Zumkehr, P.J.*, 2011. Dunningen en bosomvorming in het Formerumer- en Hoornerbos, Terschelling. De gevolgen voor de kleine keverorchis *Neottia cordata*, de dennenorchis *Goodyera repens* en andere natuurwaarden van de bossen. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland, september 2011.
- Zumkehr, P.J.*, 2013. Monitoring van dagvlinders, libellen en sprinkhanen op Terschelling in 2012. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau. Midsland – Terschelling, Oktober 2013.
- Zumkehr, P.J.*, 2015. De inrichting van twee kleine graslandpercelen tot recreatief terrein bij camping Duinland, Midsland Noord, Terschelling. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland - Terschelling, september 2015
- Zumkehr, P.J.*, 2015. De herinrichting van een gedeelte van camping Mast, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland – Terschelling, Oktober 2015.
- Zwart, F.*, 1985. De Broedvogels van Terschelling. Van Gorcum, Assen.

Bijlagen.

Kaart 1. Ligging van het plangebied op Terschelling (rood kader)

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Kaart 2: De begrenzing van de Natura2000-gebieden op Terschelling (gele lijn).
Rood: ligging van het plangebied.

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Formerumberbos.

Percelen met Habitattype H2180 (groen).

Kaart 3. Formerumberbos.

Groen: percelen met habitattype H2180 – Atlantische duinbossen.

A = droog type

B = vochtig type.

De niet ingekleurde percelen zijn naaldbossen die niet tot een habitattype behoren. (Bron: Zumkehr, 2011)

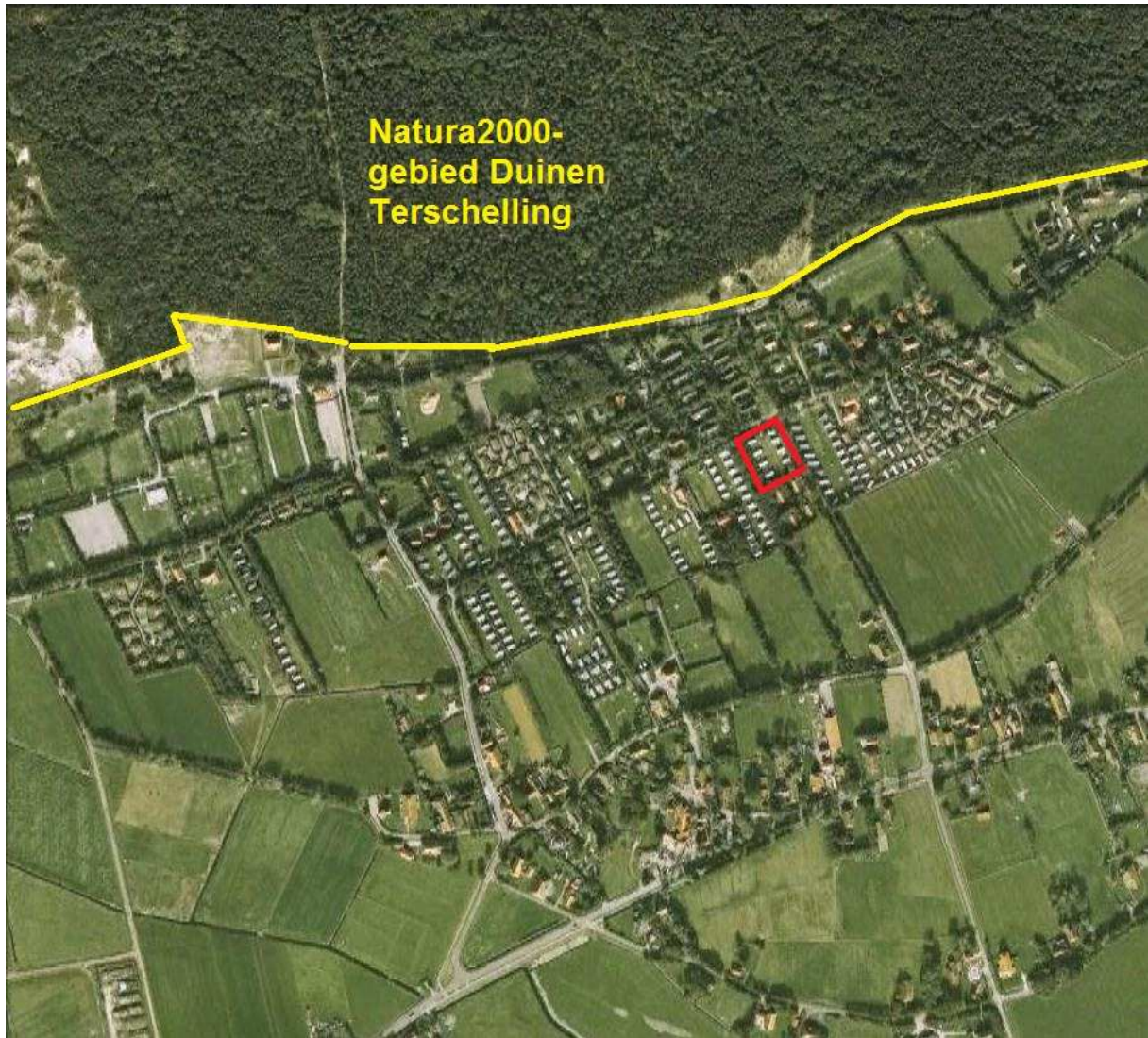

Kaart 4. De habitattypen van het Natura2000-gebied ten noorden van het plangebied (DLG, 2015).

Kaart 5. De legenda behorende bij kaart 4 (DLG, 2015).

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Kaart 6: Ligging van het plangebied t.o.v. Natura2000-gebied Duinen Terschelling.

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Kaart 7: Vogelrichtlijn-soorten broedvogels.
Broedlocaties van tapuit (T), kiekendieven (K) en rietzanger (R).
Rood kader: plangebied.

De herinrichting van recreatieterrein Blommenlandsje, Formerum – Terschelling, in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving, een voortoets.

Kaart 8. Natuur Netwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur).

Groen: boomwal behorende tot het Netwerk.
Gele lijn: plangebied.

Tabel 1:

Instandhoudingsdoelen Natura2000 gebied <i>Duinen - Terschelling</i>		
voorkomen: soort of type komt in de omgeving van het plangebied wel of niet voor.		
effect: geen. Er is geen sprake van een significant negatief effect op het type of soort .		
Habitatrichtlijn typen	voorkomen	effect
H1330. Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritima</i>).	niet	
H2110. Embryonale duinen	niet	
H2120. Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ("witte duinen").	niet	
H2130. * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")	wel	geen
H2140. * Vastgelegde ontkalkte duinen met <i>Empetrum nigrum</i> .	wel	geen
H2150. * Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (<i>Calluno – Ulicetea</i>).	wel	geen
H2160. Duinen met <i>Hippophae rhamnoides</i> .	niet	
H2170. Duinen met <i>Salix repens ssp argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>).	wel	geen
H2180. Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.	wel	geen
H2190. Vochtige duinvalleien	wel	geen
H6230. Heischrale graslanden	niet	
Habitatrichtlijn soorten		
Groenknolorchis (<i>Liparis loeselii</i>).	niet	
Vogelrichtlijn broedvogels		
Bruine kiekendief	wel	geen
Blauwe kiekendief	wel	geen
Velduil	niet	
Dodaars	niet	
Rietzanger	wel	geen
Tapuit	wel	geen
Paapje	niet	
Dwergstern	niet	
Bontbekplevier	niet	
Strandplevier	niet	